

INSERT
AFFICHE
DAG VAN DE
SCHOONMAAK
19 JUNI

Bedrijven en mensenrechten: de lessen van de coronacrisis

| Vakbeweging nr. 926 | 10 juni 2020 |

Vakbeweging verschijnt tweemaal per maand | Uitgegeven door het ACV, Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel | afgiftekantoor Brussel X |

inhoud

- 2-5 CORONAMAATREGELEN: NA HET PAASPAKKET EEN PINKSTERPAKKET?
- 6-7 EUROPEES ANTWOORD OP CORONACRISIS
- 8-9 CORONA-ouderschapsverlof DEFINITIEF
- 10-11 RECHTZAAK VOOR DAADKRACHTIG KLIMAATBELEID
- 12-13 DAG VAN DE SCHOONMAAK
- 14-15 BEDRIJVEN EN MENSENRECHTEN: DE LESSEN VAN DE CORONACRISIS
- 15 DE GROTE TAXPOLL; WAT DENK JIJ OVER BELASTINGEN?
- 15 CHECKLIST VOOR MILITANTEN OVER PSYCHOSOCIAAL WELZIJN
- 15 JAARLIJKSE CONFERENTIE IAO UITGESTELD DOOR CORONA
- 16-21 INTERNATIONALE SOLIDARITEIT IN CORONATIJDEN
- 22 AGENDA OR EN COMITÉ PB JULI EN AUGUSTUS
- 23-24 ISA, JE ANTWOORD OP AL JE VRAGEN OVER STUDENTENARBEID

INSERT:
AFFICHE DAG VAN
DE SCHOONMAAK

colofon

Redactie Vakbeweging:

Postbus 10 – 1031 Brussel

Tel. 02 244 34 81

E-mail: pvanooveren@acv-csc.bee

Website: www.hetacv.be

Eindredactie: Patrick Van Loooveren en
Donatienne Coppeters

Foto cover: Kristof Vadino

Vormgeving: Gevaert Graphics

Druk: Drukkerij 't Hooft

Verantw. uitgever: Dominique Leyon

Coronamaatregelen: na het paaspakket een pinksterpakket?

Ongeveer rond Rerum Novarum viel vorige Vakbeweging in de bus. Met daarin een geactualiseerde gereedschapskist voor de herstructureringen. Dat was geen dag te vroeg. Omdat we inmiddels volop moeten surfen op de verwachte golf van aankondigingen van collectieve ontslagen. Zij het met een traag werkende regering en parlement. Al gingen die net voor Pinksteren ineens op snelheid.

V, U, L of W?

In april sprak de Nationale Bank nog van een voorspoedige heropleving volgend jaar. Dat heet de V-curve: nu diep zakken, maar dan snel weer opveren. Dat was toen al ongeloofwaardig. Vandaag gaat het alleen nog over de vraag of het een U wordt (een langdurige terugval en veel later een herstel) dan wel een L (structurele schade aan de economie met daardoor veel onzekerheid over het herstel). Of erger, een W: als we denken dat het ergste achter de rug is (en we er ons ook naar gedragen), een nieuwe lockdown omwille van een toenemend aantal besmettingen en overbelasting van de ziekenhuizen. De overhaasting bij een deel van de politieke en patronale wereld om herop te starten, samen met de toename van menselijke contacten en verslappende discipline van de bevolking, voeden die vrees.

Mini-akkoord over een paar verlengingen

Tegen die achtergrond is het niet meer dan logisch dat we nu volop in debat zijn over de verlenging van de coronamaatregelen. Dat wist je al uit vorige Vakbeweging: de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht (coronawerkloosheid) verlengen tot 31 augustus; eventueel zelfs langer voor bepaalde sectoren die op slot moeten blijven. En daarnaast, tot 31 december, een soepele regeling van werkloosheid wegens gebrek aan werk, voor zowel arbeiders

als bedienden. Minister van Werk Muylle wilde heel snel gaan met een nieuw volmachtsbesluit, na spoedoverleg met de sociale partners. Al snel bleek dat meer tijd nodig was, niet enkel voor het overleg, maar ook binnen de regering.

Overleg onder sociale partners leidde op 28 mei tot een beperkt akkoord binnen de Groep van 10 over de verlenging van een eerste set van maatregelen tot 31 augustus:

- Regeling van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, voor alle sectoren, met inbegrip van de tijdelijke verbeteringen voor de werknemers: 70% van het begrensde loon + RVA-toeslag van 5,63 euro per dag; en versoepeling van de regeling inzake bijverdienden.
- Verbeteringen voor de volledig werklozen: de bevrozing van de degressiviteit; de bevrozing van de looptijd van de inschakelingsuitkeringen; en de verlenging van de referteperiodes in het kunstenaarsstatuut voor het behoud van de 60% uitkering.
- Corona-ouderschapsverlof (op blz. 8-9 lees je de laatste stand van zaken).
- Mogelijkheid voor tijdelijk werklozen om met behoud van 75% van de uitkering te gaan werken in de land-, tuin- en bosbouw.

Op 15 juni komt de Groep van 10 opnieuw samen om advies uit te brengen over de verlengingen na 31 augustus.

tus en de modaliteiten waaronder dit kan gebeuren.

De federale regering lijkt bereid zich te gedragen naar dit eerste akkoord.

Regering gaat verder

In de week dat dit overleg liep wilde de federale regering ineens supersnel gaan om nog een omvangrijke set van nieuwe maatregelen te kunnen aankondigen, net voor het pinksterweekend. Daar zaten bovenvermelde verlengingen in, maar ook een reeks andere verlengingen. Alsook een reeks nieuwe maatregelen.

Wat zou ook nog worden verlengd tot 31 augustus?

- De verhoging van de andere uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid tot 70% van het begrensde loon (economische werkloosheid, slecht weer, technische stoornis).
- De mogelijkheid voor SWT'ers en mensen met onderbrekingsuitkering om met behoud van 75% van de uitkering te gaan werken in land-, tuin- en bosbouw.
- De diverse steunmaatregelen voor de zelfstandigen.

Daarnaast was ook sprake van een aantal beslissingen voor de periode 1 september tot 31 december:

- Selectieve verlenging van de regeling tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor specifieke sectoren (reissector, evenementensector, culturele sector...), met inbegrip van het verbeterde statuut voor de werkloze (70% + 5,63 euro).
- Verlenging van de soepele regeling van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor kunstenaars die vóór 15 april al de belofte hadden te kunnen optreden op een evenement, dat echter niet mag doorgaan.
- Voor de sectoren waarvoor de bijzondere regeling van overmacht niet wordt verlengd zou er een versoepelde regeling komen voor economische werkloosheid, zowel voor arbeiders als bedienden. Al hangt

dit wel samen met een verlenging van de cao nr. 147 van de NAR voor de economische werkloosheid van bedienden, die voorlopig maar loopt tot 30 juni. Tijdelijke werkloosheid zou daarbij mogelijk worden voor een langere duur, zowel voor arbeiders als bedienden. En voor bedienden zou de procedure van voorafgaande erkenning als bedrijf in moeilijkheden worden afgeschaft. Voorlopig is er geen sprake van het behoud van de verhoogde uitkering van 70% na 1 september. Ook niet van de verhoging van het minimumsupplement van 5 euro tot 5,63 euro, die de vakbonden eisen. De beide kwesties zullen ongetwijfeld voorwerp van overleg zijn onder sociale partners op 15 juni, omdat dit samenhangt met de verlenging van de cao nr. 147. We komen daarop zeker terug in een volgende Vakbeweging.

Eindelijk drieluik tegen collectieve ontslagen?

We vragen al maanden dat er naast de economische werkloosheid ook andere

formules zouden worden voorzien om collectieve ontslagen te vermijden. Dat ging eerst om tijdelijke arbeidstijdsverkortingen en om de invoering van een corona-tijdscrediet (zonder dat het moet gaan om zorg of opleiding). Rond Rerum Novarum zijn we ook om een versoepeling van de eindeloopbaanregelingen gaan vragen, zowel voor SWT als voor landingsbanen. Binnen de regering zou er voor de arbeidstijdsverkortingen, het tijdscrediet en de landingsbanen een doorbraak zijn bereikt. De versoepeling van de SWT-regelingen blijft voorlopig taboe.

Ziekte-uitkering eindelijk omhoog?

Ook zou de regering eindelijk uitvoering geven aan een vroeger driedelig akkoord in de Groep van 10, ineens voor de periode tot 31 augustus:

- Een rechtszekere regeling van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht in hoofde van de werknemer omwille van verplichte quarantaine, zonder mogelijkheid van telethuiswerk.
- Een meldingsplicht voor de werkge-

Net voor het pinksterweekend kondigde de federale regering nog een omvangrijke set van nieuwe coronamaatregelen aan.

ver die tijdelijke werkloosheid wegens overmacht inroept: elke individuele werknemer moet vooraf geïnformeerd worden over de dagen van tijdelijke werkloosheid.

- Optrekking van de ziekte-uitkering tot minstens het niveau van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht (70% + 5,63 euro), met ingang op 1 maart. Maggie De Block wilde dit, tegen het akkoord van de Groep van 10 in, aanvankelijk beperken tot tijdelijk werklozen die ziek worden, maar dat probleem zou nu van de baan zijn.

In het verlengde hiervan blijven we echter vragen dat ook andere situaties van overmacht in hoofde van de werknemer worden geregeld. We hebben al een tijdje drie discussies lopen.

- Wat met bijzonder kwetsbare werknemers die in quarantaine worden geplaatst? Dat is met de bovenvermelde beslissingen normaliter geregeld.
- Wat met werknemers die thuis iemand hebben die bijzonder kwetsbaar is en dus absoluut moet worden behoed voor besmetting? De werkgevers wilden wat houvast om dat strikt te kunnen afbakenen. Wat de Nationale Arbeidsraad er toe bracht advies te vragen aan het expertisecentrum Sciensano. Wat

bleek? Die zien geen enkel probleem. Als de werknemer en de inwonende de gewone voorschriften goed opvolgen zou er geen bijzonder risico zijn. Als vakbonden stonden we redelijk perplex van dit advies. Waarom hebben ze dan voor die personen in Frankrijk, op basis van doorwrochte wetenschappelijke adviezen, wel een ruime regeling van tijdelijke werkloosheid voor die werknemers? En waarom hebben zoveel werknemers zich de voorbije maanden opgesloten in hun kot uit schrik dat ze hun erg kwetsbare familieleden zouden besmetten? Was dit dan overbodig? We gaan het er niet bij laten.

- En ten derde, wat met werknemers die geen kinderopvang hebben? De RVA stelt zich zeer stug op en de regering zegt dat er toch al het corona-ouderschapsverlof is. Terwijl heel wat werknemers toch nog met zware problemen zitten om een oplossing te vinden. Ook daar blijven we op drukken.

Zuipkaart

De blikvanger van het aangekondigde pinksterpakket was echter de horecacheque, bedoeld om de zwaar gehavende horeca er bovenop te helpen. Werkgevers zouden naast de maaltijd-,

eco-, sport-, cultuur- en geschenkkheques tot 31 december ook horecacheques kunnen toekennen aan hun personeel, zonder belastingen en sociale bijdragen.

Voorwaarden:

- maximum 250 euro per jaar (cf. ecocheques);
- geen omzetting bestaande loonvoordelen;
- op te souperen in een Belgische horecazaak, binnen het jaar;
- door de werkgever aan te kopen bij een horecazaak, een lokaal bestuur of een van de uitgiftebedrijven.

Dat we dat nog mogen meemaken: de overheid die de zuipkaart subsidieert. Bovenop zou er ook nog een btw-verlaging komen voor de horeca, welteverstaan voor de niet-alcoholische producten.

Cheques vervallen later

Toen de winkels op 13 maart op slot gingen, vroeg het ACV een termijn bij te steken voor de cheques die dreigden te vervallen. Daarover werd begin april al een akkoord bereikt onder sociale partners en met de uitgiftebedrijven. Eindelijk is ook het regeringsbesluit er. Maaltijd- en ecocheques die in de periode maart tot juni dreigden te vervallen worden met 6 maanden verlengd. En sport- en cultuurcheques van vorig jaar worden tot 31 december verlengd.

Ook verlengstuk voor de werkgeversflexibiliteit?

Eind juni nemen normaliter ook de flexibiliteitsmaatregelen voor de werkgevers een einde: de 120 extra vrijwillige overuren, de uitzondering op het verbod op uitlenen van personeel, de versoepeling van de opeenvolgende tijdelijke contracten, de extra uren studentenarbeid ook. De regering leek dat zonder veel vijven en zessen ineens te willen meenemen in het pakket verlengstukken. Waarop we als ACV aangaven dat dit lang geen vanzelfspre-

Voor het ACV is het geen vanzelfsprekendheid dat de flexibiliteitsmaatregelen voor de werkgevers worden verlengd na 30 juni.

kendheid is. We hadden van meet af aan al vragen bij de noodzaak. En vandaag nog meer. Als we onze beroepscentrales bevragen, dan krijgen we redelijk unisono te horen: niet wenselijk; nauwelijks gebruikt door de werkgevers tot nog toe; en zeker niet meer nodig de komende maanden. Ook omdat de risico's op acute personeelstekorten (moesten ze er al ooit zijn geweest) in de voedsel- en zorgketen zijn weggevallen. Het had tot effect dat ze binnen de regering wat zijn gaan aarzelen. Waardoor het ook niet meer voorkwam in het pinksterpakket. Al blijven de werkgevers pushen. Wordt ongetwijfeld vervolgd...

Bovenop kregen we ineens ook een karrenvracht aan nieuwe flexibiliteitsvoorstellen van de werkgevers. Voka, de Vlaamse werkgeverskoepel, en Comeos, de patroonsfederatie voor de distributie, zijn ermee begonnen. VBO nam over. Met vooraan de vraag van de werkgevers om eenzijdig, zonder overleg met de werknemers in de sectoren en bedrijven, de jaarlijkse vakantie te kunnen intrekken en uit te stellen naar later in het jaar of zelfs volgend jaar. Begin juni zag het er niet naar uit dat de regering daar veel goesting voor hoeft, maar je weet nooit.

Parlement helpt

We beseffen dat we hier veel 'zou' hebben gebruikt. Omdat niks definitiefs is als dit op 3 juni naar de drukker trekt. Het enige zekere is het uitstel na uitstel van de besluitvorming binnen de regering. De traagheid van de regering contrasteerde op een bepaald ogenblik sterk met de snelheid waarmee eigen sociale initiatieven van de parlementairen hun weg vonden, met mooi samenspel tussen CD&V, de groenen en de socialisten. Al liep dat ook wat vertraging op. Omdat de werkgevers er, met behulp van hun politieke vriendjes bij de liberalen en N-VA, ook alles op zetten om daar stokken in de wielen te steken. Als we dit schrijven zijn maar twee parlementaire initiatieven volledig rond.

Eenzijds wordt de bedrijfsvoorheffing voor tijdelijk werklozen (nu 26,75%) verlaagd tot 15% en dat voor alle uitkeringen voor de dagen tijdelijke werkloosheid vanaf 1 mei. Dit is voorzien tot eind dit jaar, althans voor de uitkeringen die worden betaald of toegekend vóór 1 januari 2021. In diezelfde wet zit ook een ruim geformuleerde bepaling dat coronagebonden voordelen van lokale besturen, provincies, Gewesten en Gemeenschappen worden vrijgesteld van belastingen. Dat heeft zeker betrekking op de Vlaamse water- en energiepremie van 202,68 euro voor tijdelijk werklozen en de Waalse tussenkomst in de waterfactuur voor 40 euro voor tijdelijk werklozen. Maar dat zal ook gelden voor andere tijdelijke voordelen die met de coronacrisis werden ingevoerd. We hopen je die lijst een volgende keer te kunnen bezorgen. Tegen dan is die wet wellicht ook in plenaire vergadering gestemd.

Anderzijds gaan +65-jarigen die bovenop hun pensioen bijverdienen als werknemer ook uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid kunnen krijgen en dat met terugwerkende kracht tot 1 februari. Normaal loopt dit af op 30 juni. Maar ook voor dit gaan we aansturen op een verlenging: geen vooruitzichten voor de werkgevers, zonder navenant ook recht te doen aan de werknemers.

Als je dit leest moet normaliter ook de verlenging van het postnatale verlof geregeld zijn. We hadden aanvankelijk aan de regering gevraagd om tijdelijk het postnatale verlof te verlengen voor werknemers die hun moederschap rust vóór de bevalling zagen ingekort door tijdelijke werkloosheid. Binnen de regering bleef dit echter haperen. Waarna het parlement overnam. Toen bleek dat daar wel snel een meerderheid kon worden gevonden werd het ambitieniveau opgedreven. Zodat de Kamercommissie uiteindelijk verder ging: niet enkel voor inkorting van de prenatale rust door tijdelijke werkloosheid, maar ook door ziekte, volledige werkloosheid of werkverwijdering.

En dit ineens geregeld voor onbepaalde duur. Als je dit leest is dat normaliter ook in plenaire gestemd.

We zijn minder zeker over een ander cruciaal dossier, waarvoor een parlementaire meerderheid wilde helpen: de schorsing van de opzegtermijn voor werknemers tijdens de periode van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. De werkgevers wisten via de rechtse partijen te forceren dat dit zou worden voorgelegd aan de Raad van State. In de hoop dat die zou zeggen dat het wetsvoorstel enkel zou kunnen gelden voor de toekomst, zodat geen terugwerking kan gebeuren voor de ontslagen van tijdelijke werklozen die de voorbije maanden werden doorgevoerd. De uitkomst is dus nog onzeker.

Corona beroepsziekte in uitbreiding

Ook op komst: een uitbreiding van de erkenning van COVID-19 als beroepsziekte. Vanuit Fedris was er eerder al een regeling getroffen voor voornamelijk het zorgpersoneel dat bijzondere risico's liep. In het beheerscomité van Fedris lag nu een voorstel voor om dit uit te breiden tot het personeel van alle essentiële activiteiten, zoals vermeld in het besluit van minister De Crem. De regering lijkt er zich naar te willen gedragen, al gaat dit naar gewoonte nog wel even duren. En al is die beperking tot essentiële activiteiten lang niet vanzelfsprekend. Want nu nog nauwelijks sectoren 'op slot' zijn, wat is nog het verschil tussen essentieel en niet-essentieel? Hou ook dat te goed voor een volgende Vakbeweging, zodra er meer klaarheid is. Met opnieuw het probleem dat Fedris geen bevoegdheid heeft voor de ambtenaren van Gewesten, Gemeenschappen en de federale overheid. Terwijl daar toch heel wat essentiële activiteiten zitten.

| Chris Serroyen |

Europees antwoord op coronacrisis

Niet alleen de regionale en federale regeringen zetten heel wat middelen in om de gevolgen van de coronapandemie tegen te gaan, ook de EU trok vanaf het begin heel wat registers open om de lidstaten financieel te steunen bij het bekostigen van de noodmaatregelen. In dit artikel geven we een overzicht.

Europese Centrale Bank (ECB): een PEPP-middel van 750 miljard euro en ondersteuning van de kredietverlening

‘PEPP’ staat voor ‘Pandemic Emergency Purchase Programme’. Tot einde 2020 zal de ECB 750 miljard euro extra besteden aan de aankoop van staats- en bedrijfsobligaties. Deze aankopen deed de ECB al een hele tijd vóór de coronacrisis, in de hoop de economische groei aan te zwengelen en de inflatie naar het gewenste niveau van 2% te brengen. ‘PEPP’ komt bovenop dit lopende programma en doet de aankopen voor 2020 aangroeien tot 1.110 miljard euro. Het nodige geld hiervoor creëert de ECB uit het niets. De ECB betaalt dus de banken van wie het de obligaties overkoopt met ‘vers gedrukt’ geld. Door de aankopen neemt de vraag op de obligatiemarkten toe, waardoor de prijs stijgt en de effectieve rente daalt. Voor overheden blijft het hierdoor goedkoop om extra geld te

lenen. Banken krijgen cash geld waardoor ze de kredietverlening aan bedrijven op peil kunnen houden.

Half maart heeft de ECB ook een programma van 3.000 miljard euro voor ‘Long term Refinancing Operations’ (LTRO) gelanceerd. Dit zijn tijdelijke aanvullende langlopende herfinancieringstransacties voor banken, zodat ze voldoende liquiditeit hebben om de kredietverlening aan kmo's op peil te houden. De rentevoet is heel laag, soms zelfs negatief, zodat de kredietverlening aan kmo's aan heel gunstige tarieven kan.

Europese Commissie: een hulp-pakket van 37 miljard euro (CRII en CRII+), versoepelde staatssteunregels en begrotingsregels in de ijskast

Het ‘Coronavirus Response Investment Initiative’ (CRII) is een heroriëntering van 37 miljard euro middelen uit de Europese Cohesiefondsen naar maat-

regelen om de coronacrisis te bestrijden. De lidstaten moeten vooreerst 8 miljard euro niet-gebruikte voorfinanciering van het programma 2014-2020 van de cohesiefondsen niet terugbetalen aan de Europese Commissie. Ze mogen die middelen gebruiken als de eigen nationale inbreng (die in Europese programma's doorgaans vereist is) om aanspraak te kunnen maken op nog niet gebruikte Europese middelen (29 miljard euro) uit de cohesiefondsen. Samen komt er zo 37 miljard euro vrij. Het geld dient zowel voor de financiering van medische maatregelen als voor steun aan kmo's of arbeidsmarktmaatregelen.

In een tweede stap (CRII+) voorzag de Europese Commissie een nog grotere flexibiliteit voor de besteding van de middelen, met onder meer de mogelijkheid om maatregelen 100% met Europees geld te financieren.

Met de dreiging dat heel wat ondernemingen over kop zouden gaan wegens gebrek aan voldoende kasmiddelen of het wegsmelten van de buffer van het eigen vermogen, versoepelde de Europese Commissie ook vrij snel de regels m.b.t. staatssteun, zodat de nationale overheden garanties konden geven voor bankleningen of via hun investeringsfondsen het kapitaal van ondernemingen in nood konden versterken.

De Europese Commissie activeerde ook de ‘ontsnappingsclausule’ van het Stabiliteits- en Groeipact die de begrotingsregels tijdelijk opschort.

Europese Investeringsbank (EIB) en het Europees Investeringsfonds (EIF): ondersteuning van kmo's

Het EIF, een onderdeel van de EIB werd in 1994 opgericht om de financiering van kmo's te ondersteunen. De Europese Commissie heroriënteert 1

De EU trok vanaf het begin heel wat registers open om de lidstaten financieel te steunen bij het bekostigen van de noodmaatregelen.

miljard euro naar dit EIF, waarmee het voor 2,2 miljard garanties aan banken kan geven. Aangezien slechts een beperkt deel van de garanties werkelijk aangesproken zullen worden is zo'n verdubbeling mogelijk. De banken kunnen hiermee op hun beurt voor een totaalbedrag van 8 miljard euro aan extra kmo-financiering voorzien. De banken zijn bereid tot die extra financiering, omdat het risico grotendeels door het EIF wordt gedragen. 100.000 kmo's kunnen hiermee geholpen worden.

De EIB vult deze middelen vanuit de Europese Commissie aan met een plan om 40 miljard euro aan financiering te voorzien, via garanties voor leningen van banken (20 miljard euro), kredietlijnen voor banken om bijkomend werkkapitaal voor kmo's vrij te maken (10 miljard euro) en een opkoopprogramma (10 miljard euro) voor leningen aan kmo's, waardoor banken risico's op kmo's kunnen overdragen aan de EIB.

Bovenstaande maatregelen konden vrij vlug in stelling worden gebracht omdat de beslissingsbevoegdheid exclusief bij de Europese Commissie, ECB of EIB lag. Het besef groeide al gauw dat verder reikende maatregelen nodig waren om de lidstaten te ondersteunen en in een tweede fase het economisch herstel aan te zwengelen. Omdat het hier om maatregelen gaat met een aanzienlijk kostenplaatje waar de lidstaten in de Europese Raad mee over moeten beslissen lieten die langer op zich wachten.

Financiering van systemen tijdelijke werkloosheid: SURE

SURE staat voor 'Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency', een instrument dus voor tijdelijke steun om de werkloosheidsrisico's in noodsituaties te beperken. SURE is ontworpen om jobs en werknemers die door de coronaviruspandemie zijn getroffen, te helpen beschermen. Het zal zorgen voor financiële steun in de

“Een Europees antwoord is van levensbelang gezien de intense verstrengeling van de Europese economieën.”

vorm van leningen van in totaal maximaal 100 miljard euro, die tegen gunstige voorwaarden door de EU aan de lidstaten worden verstrekt. Deze leningen zullen de lidstaten helpen bij het aanpakken van plotselinge stijgingen in overheidsuitgaven voor het behoud van de werkgelegenheid. Ze moeten de kosten dekken die rechtstreeks verband houden met de invoering of uitbreiding van gedeeltelijke of volledige tijdelijke werkloosheid en soortgelijke maatregelen voor zelfstandigen. De maatregel is reeds goedgekeurd door de Raad en kan in juni operationeel worden.

Meer liquiditeit voor kmo's via de Europese Investeringsbank (EIB)

Naast de reeds aangekondigde 40 miljard euro wil de EIB een bijkomend garantiefonds opzetten van 25 miljard euro. Dit garantiefonds zou de EIB toelaten om, in partnerschap met plaatselijke kredietinstellingen en nationale investeringsbanken, 200 miljard euro te mobiliseren voor steun aan kmo's en middelgrote beursgenoteerde ondernemingen. De 25 miljard euro kernkapitaal zou bijgebracht moeten worden door de EU-lidstaten pro rata hun kapitaalaandeel in de EIB.

240 miljard euro noodsteun voor lidstaten via het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)

Het coronavirus trof in het bijzonder lidstaten die erg verzwakt uit de financiële crisis kwamen, zoals Spanje en Italië. Om hun financieringsnood mee te lenigen werd vanuit de midelen van het ESM 240 miljard euro voorzien voor noodleningen. ESM-

steun is evenwel allerm minst geliefd bij de Zuid-Europese lidstaten, vanwege het strenge neoliberale voorwaardenkader dat er normaal aan gekoppeld is. Er werd evenwel afgesproken dat er geen voorwaarden komen in zoverre de ESM-fondsen dienen om de medische noodmaatregelen te financieren.

Meer solidariteit voor een Europees Herstelfonds?

Eén van de belangrijkste lessen van de financiële crisis is dat de overheid de economische motor terug moet opstarten als de economie door een crisis murw is geslagen. Voor de EU is een Europees antwoord van levensbelang gezien de intense verstrengeling van de Europese economieën. Als Spanje of Italië in een sukkelstraatje blijven is dit evenzeer een ramp voor de Noord-Europese landen. De Europese Commissie kwam op 27 mei met een voorstel voor een herstellfonds van 750 miljard euro voor de financiering van relancemaatregelen. Op 18 mei gaven president Macron en bondskanselier Merkel al een belangrijk schot voor de boeg door te pleiten voor een herstellfonds van 500 miljard euro dat subsidies zou verstrekken aan de lidstaten, volgens een verdeelsleutel die rekening houdt met de mate waarin lidstaten getroffen zijn. Subsidies, in plaats van leningen die terugbetaald moeten worden, zijn een uitdrukking van solidariteit onder de lidstaten. Het voorstel moet nog goedgekeurd worden door de Europese Raad. Daar moet voorzitter Charles Michel een stevig potje armworstelen in goede banen leiden tussen de 'Zuinige Vier' (Nederland, Denemarken, Zweden en Oostenrijk) en de rest van Europa. Een ongelijke strijd, ware het niet dat de beslissing in de Raad unaniem moet zijn. De Oostenrijkse bondskanselier heeft zijn bocht al ingezet. Of de Nederlandse premier Rutte eerder een Europese leider dan een Hollandse kruidenier is weten we binnen enkele weken.

| Renaat Hanssens |

Corona-ouderschapsverlof definitief

In Vakbeweging nr. 924 gingen we al kort in op het door minister van werk Muylle aangekondigde corona-ouderschapsverlof. Nu de teksten definitief zijn, zetten we de puntjes op de i. Intussen zetten we in op een verlenging van de maatregel. Voorlopig loopt deze dus nog af op 30 juni 2020.

Nieuw is dat ook een lopend tijdskrediet gemakkelijker kan worden geschorst om het corona-ouderschapsverlof te kunnen opnemen. Daarnaast werd de aanvraagtermijn bij de RVA verlengd naar 2 maanden. Voor het corona-ouderschapsverlof dat inging op 1 mei, moet de aanvraag dus ten laatste op 1 juli bij de RVA zijn. Uiteraard is het best dit zo snel mogelijk te doen om niet te lang op de RVA-uitkering te moeten wachten.

Voorwaarden

- De werknemer moet minstens één maand verbonden zijn met de werkgever die hem tewerkstelt. Dit is dus soepeler dan bij het gewone ouderschapsverlof. Ook uitzendkrachten met één maand anciënniteit bij dezelfde gebruiker en uitzendkantoor komen in aanmerking.
- Minstens één van de kinderen is jonger dan 12 jaar op de eerste dag van het ouderschapsverlof. Er is geen leeftijdsgrens als een kind of volwassene met een handicap opgevangen wordt door zijn ouders indien hij geniet van een erkende intramurale of extramurale dienstverlening of behandeling. Hieronder vallen ook personen met een handicap die vanaf de leeftijd van 21 jaar nog buitengewoon onderwijs volgen. Voor andere kinderen met een handicap ligt de leeftijdsgrens op 21 jaar.
- Voor het 1/5-ouderschapsverlof moet de werknemer een voltijdse arbeidsovereenkomst hebben, voor het halftijds ouderschapsverlof een arbeidsovereenkomst van ten minste 75% (28 u 30 minuten bij een voltijdse arbeidsduur van 38 uur).

lof een arbeidsovereenkomst van ten minste 75% (28 u 30 minuten bij een voltijdse arbeidsduur van 38 uur).

- Ook pleegouders komen in aanmerking, voor pleegkinderen onder dezelfde leeftijdsvoorwaarden.

Modaliteiten

- Je kan het ouderschapsverlof halftijds opnemen of in 1/5. Voltijdse of 1/10 opname zijn dus niet mogelijk.
- Het corona-ouderschapsverlof kan worden opgenomen in één of meerdere periodes per maand of per week, voor zover het ouderschapsverlof valt in de periode van 1 mei tot 30 juni. Dus voor maximaal 2 maanden.

Bedragen

Op aandringen van de vakbonden kwam er een verhoogde uitkering voor het corona-ouderschapsverlof. In de tabel vind je de netto maandbedragen in euro.

		½ ouderschapsverlof *	1/5 ouderschapsverlof
Samenwonende ouder met kinderen	Jonger dan 50	440,96	149,60
	Vanaf 50 jaar	594,48	224,40
Alleenwonende ouder met kinderen	Privésector	724,94	289,98
	Openbare sector	Bedragen samenwonende	201,18 50+: 224,40

(*) De bedragen voor het ½ ouderschapsverlof gelden voor een voltijdse werknemer. Deze worden pro rata verminderd voor een deeltijdse werknemer van ten minste 75%.

Aanvraagprocedure:

1. Er is steeds het akkoord van de werkgever voor nodig.
2. Je vraagt dit 3 werkdagen op voorhand aan bij je werkgever. Dit kan via e-mail, waarbij je de werkgever vraagt de ontvangst van de e-mail te bevestigen. Als je werkgever hiermee akkoord is, kan het ouderschapsverlof onmiddellijk of alleszins sneller ingaan.
3. De werkgever moet dit goed (of af) keuren binnen de 6 werkdagen, en alleszins vóór de geplande aanvangsdatum van het ouderschapsverlof. Uitstel van het ouderschapsverlof is niet voorzien.
4. Vervolgens moet dit worden aangevraagd bij de RVA binnen de 2 maanden vanaf de ingang van het ouderschapsverlof. Het aanvraagformulier is hiervoor nog niet beschikbaar, alleszins zal het met terugwerkende kracht aangevraagd kunnen worden. We publiceren het aanvraagformulier op onze website zodra dit beschikbaar is.

Gevolgen

Eén van de grote voordelen van het corona-ouderschapsverlof is dat het niet wordt aangerekend op het krediet van 4 maanden voltijds per kind. Iemand die zijn rechten op ouderschapsverlof al volledig had opgebruikt, kan met andere woorden zonder problemen het corona-ouderschapsverlof opnemen. De andere werknemers kunnen via het corona-ouderschapsverlof hun nog resterende krediet aan ouderschapsverlof onaangeroerd laten voor later.

Het nadeel van het corona-ouderschapsverlof is dat het (zoals het gewone ouderschapsverlof) niet

meetelt voor de opbouw van de jaarlijkse vakantie. Indien je dit jaar gedurende 2 maanden halftijds corona-ouderschapsverlof opneemt, zal je volgend jaar 1,5 vakantiedag kwijt zijn. Iemand die 1/5^e corona-ouderschapsverlof opneemt, zal volgend jaar 0,5 vakantiedag verliezen.

Reeds in ouderschapsverlof / tijdskrediet

Je kan een lopend ouderschapsverlof van 1/2 of 1/5 omzetten in een corona-ouderschapsverlof. Dit heeft als voordeel dat je een hogere uitkering krijgt, en je krediet van 4 maanden voltijds per kind niet opgebruikt

geraakt. Je zal dit kunnen doen met terugwerkende kracht, zodra de formulieren beschikbaar zijn.

Daarnaast is het mogelijk een lopend tijdskrediet, landingsbaan, loopbaanonderbreking, ouderschapsverlof of ander thematisch verlof, tijdelijk te schorsen voor de duur van het ouderschapsverlof. Dit geldt ongeacht het type van onderbreking (voltijds, halftijds, 1/5 of 1/10) en ongeacht de verlopen duur van de onderbreking. Uiteraard kan je wel enkel een 1/5 of halftijds ouderschapsverlof aanvragen. Na het corona-ouderschapsverlof, herneemt dan je vorig verlof, tot de oorspronkelijk voorzien einddatum. De twee maanden dat je corona-ouderschapsverlof (of eventueel minder) opnam, worden dan niet op je krediet in rekening gebracht.

Bij de RVA

Wanneer de werkgever zijn deel van de aanvraag heeft ingevuld, ontvang je een mail met een link waarmee je het deel van de werknemer van de online aanvraag kan invullen. Indien je momenteel al een gewoon ouderschapsverlof opneemt en je dit wil omzetten naar een corona-ouderschapsverlof voor hetzelfde kind en voor hetzelfde type onderbreking (1/2 naar 1/2 of 1/5 naar 1/5), dan volstaat het dat je werkgever een vereenvoudigde aanvraag doet bij de RVA. Je moet dan zelf geen aanvraag doen bij de RVA. Vraag uiteraard wel de bevestiging van je werkgever dat hij de aanvraag heeft gedaan.

| Piet Van den Bergh |

Het corona-ouderschapsverlof wordt niet aangerekend op het bestaande krediet van 4 maanden voltijds per kind.

Rechtszaak voor daadkrachtig klimaatbeleid

België komt zijn internationale klimaatbeloftes niet na. Om een ambitieus klimaatbeleid af te dwingen, startten 58.586 burgers een rechtszaak tegen de vier bevoegde Belgische overheden. Daarvoor gaven ze een volmacht aan de vzw Klimaatzaak om hen te verdedigen voor de rechtbank. Sarah Tak, coördinator van de vzw, vertelt ons hoe dat in zijn werk gaat.

Wat was de motivatie om een proces aan te spannen tegen de Belgische regeringen?

Sarah Tak: “Burgers hebben rechten, ook op het vlak van klimaat en de vermindering van broeikasgassen. En de regeringen treden die rechten met voeten. Daarom besloten we de vier regeringen aan te klagen wegens de verwaarlozing van hun klimaatbeleid: de federale, Vlaamse, Brusselse en Waalse regering.

Bijna alle landen ter wereld hebben zich er bij de Verenigde Naties toe verbonden om op te treden tegen de klimaatopwarming. In 2015 werd in Parijs besloten om al het mogelijke te doen om de temperatuurstijging onder de 1,5°C te houden. Als dat niet lukt, komen we in een gevaarlijke situatie terecht. Op dit moment is de temperatuur met 1 graad gestegen, waardoor we geen speelruimte meer hebben. Toch blijft de totale uitstoot van broeikasgassen toenemen. Collectief zetten die landen zich in, maar individueel schieten ze niet in actie. Die nalatigheid is een schending van de mensenrechten, want ze

brengt ons allemaal, en vooral onze kinderen, in gevaar.”

Hoe kwamen jullie op dit idee?

Sarah Tak: “Urgenda, een milieuorganisatie uit Nederland, won hetzelfde proces tegen de Nederlandse overheid. De rechtbank beval de staat om zijn inwoners te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatopwarming. Tegen eind 2020 moet de regering haar uitstoot van broeikasgassen met 25% verminderen ten opzichte van 1990. De definitieve uitspraak kwam eind 2019 en enkele weken geleden keurde de Nederlandse regering voor drie miljard euro aan klimaatmaatregelen goed om zo tegemoet te komen aan het vonnis. De klimaatzaak in Nederland was een primeur. Dit vonnis leerde ons dat rechtsvorderingen regeringen tot actie kunnen laten overgaan.”

Hoe verloopt de rechtsvordering in België?

Sarah Tak: “In navolging van Nederland, richtten 11 burgers in 2014 de Belgische vzw Klimaatzaak op. Momenteel telt het proces bijna

60.000 medestanders. Die mensen gaven ons hun volmacht om zich in eigen naam door onze advocaten te laten vertegenwoordigen tegen de regeringen. Het gaat hier om een serieus engagement en niet gewoon om een petitie. Dit unieke en historische proces is het grootste dat ooit in België plaatsvond en het grootste internationale klimaatproces. Ter vergelijking: bij het Nederlandse proces werden ongeveer 8.000 burgers vertegenwoordigd.”

Waarom duurt het zo lang?

Sarah Tak: “Onze complexe staatsstructuur is hiervoor verantwoordelijk. Omdat klimaatbeleid een gedeelde bevoegdheid is, moesten we de drie gewesten en de federale overheid dagvaarden. Tijdens de inleidende zitting vroeg Joke Schauvliege (gewezen Vlaams minister van Klimaat) de taal van de gerechtelijke procedure te veranderen naar het Nederlands. De taalwetgeving schrijft nochtans duidelijk voor dat in ons geval de procedure in het Frans moest verlopen. Ze kreeg bijgevolg geen gelijk in eerste instantie, in beroep en in cassatie, waardoor we plots drie jaar verder waren. We konden pas overgaan tot een inhoudelijke discussie na het arrest van het Hof van Cassatie begin 2019. De laatste schriftelijke besluiten werden ingediend in maart en momenteel wachten we op de pleitdata.”

Hoe luidt de verdediging van de vier aangeklaagde klimaatministers?

Sarah Tak: “Ze ontkennen de klimaatopwarming niet en beseffen dat er dringend ingegrepen moet worden. Aan de hand van gekunstelde statistieken staven ze dat ze als politiek verantwoordelijken voor het welzijn van 11,5 miljoen burgers niet verplicht zouden moeten worden om de nodige

Op 9 april schreven 17 Europese ministers van Milieu, Klimaat en/of Energie (van Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Letland, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Slowakije, Slovenië, Spanje, Zweden) een brief naar de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, om de Europese Green Deal centraal te stellen in de economische relance na de coronacrisis. België nam daar echter niet aan deel. Vlaams minister van Klimaat, Zuhair Demir (N-VA) zei dat: “Vlaanderen nog niet kon overgaan tot ondertekening”. België schaart zich dus achter landen als Polen, Hongarije en Tsjechië die ook niet tekenden.

preventiemaatregelen te nemen. Ze beweren wel dat ze zich hoe dan ook uit eigen wil daartoe zullen inspannen. Of dat andere landen het voortouw moeten nemen door een grotere inspanning te leveren. We nemen hier geen genoegen mee. Wij willen een doorgedreven en daadkrachtig klimaatbeleid. Geen 'misschien' of 'morgen', maar 'vast en zeker' en 'nú'. Uit hun schriftelijke besluiten blijkt de onwil van de verschillende regeringen om zich te engageren."

Wat zijn de concrete eisen van de vzw Klimaatzaak?

Sarah Tak: "Klimaatzaak vraagt alleen maar dat de overheden hun klimaatbeloftes nakomen. België is een rijk industrieland met een historisch erg grote aansprakelijkheid wat klimaatopwarming betreft. Om onder de gevarendrempel van 1,5°C te blijven, moeten we daadwerkelijk minder broeikasgassen uitstoten."

"Dit proces is het grootste dat ooit in België plaatsvond en het grootste internationale klimaatproces."

**SARAH TAK,
VZW KLIMAATZAAK**

Wetenschappers hebben berekend met hoeveel procent België zijn uitstoot moet verlagen. Wij vragen de rechtbank om dat doel af te dwingen. De overheid kan de maatregelen daarvoor vrij invullen. Klimaatzaak besluit dus dat het Belgische klimaatbeleid ontoereikend is en niet enkel de *due diligence* schendt, maar ook de mensen- en kinderrechten. Een klimaatstijging van meer dan 1,5°C is gevaarlijk. Daarom besloten de internationale gemeenschap en België onder die grens te blijven. De Belgische overheid scoort op dit vlak beneden alle peil."

Met het proces wil de vzw Klimaatzaak bewerkstelligen dat er een doorgedreven en daadkrachtig klimaatbeleid komt in België.

Kunnen we als burger iets betekenen in deze zaak of dit proces?

Sarah Tak: "Het is niet meer mogelijk om mede-eiser te worden in het proces, maar iedereen kan medestander worden door zich in te schrijven op www.klimaatzaak.be en zo een verantwoord klimaatbeleid te eisen van de Belgische regeringen. We vragen de burgers ook om financiële steun aangezien we geen overheidssteun ontvangen en volledig afhankelijk zijn van giften. We lanceerden de actie 'Doneer één koffie per maand' om de gerechts-, communicatie- en werkingskosten te kunnen dragen. We moeten de advocaten kunnen betalen en het loon van een bediende. De ambassadeurs en de leden van de raad van bestuur zijn vrijwilligers. Door de opgelopen vertragingen en

de verschillende steunacties lopen de kosten hoog op."

Is de economische relance na de coronacrisis het juiste moment voor dit proces?

Sarah Tak: "Deskundigen voorspellen een catastrofe als we nu geen maatregelen nemen en geen duurzame economische relance kunnen bewerkstelligen. De exitstrategie en de economische relance moeten in lijn liggen met de klimaatagenda en de Europese Green Deal."

| Donatienne Coppieters |

Meer info op www.klimaatzaak.be

KLIMAATZAAK

Dag van de Schoonmaak

Schoonmakers in de bloemetjes op 19 juni

In de strijd tegen de verspreiding van het COVID-19-virus spelen schoonmakers een cruciale rol. Ter gelegenheid van de Dag van de Schoonmaak op 19 juni zetten we graag de 200.000 mannen en vrouwen in de kijker die actief zijn in de schoonmaaksector. Hoedje af voor al die schoonmaakhelden!

De coronacrisis zette ook de wereld van de werknemers in de schoonmaaksector op zijn kop. Gaëtan Stas, algemeen secretaris ACV Voeding en Diensten: "Het hangt er van af welke job je doet in de schoonmaaksector. Sommigen werden tijdelijk werkloos. Denk aan de schoonmakers in de horeca. Dienstenchequewerknemers hebben moeilijke maanden achter de rug. Ze konden wel blijven werken, maar de klanten waren daar niet altijd op uit tijdens de lockdown. Dan zijn er ook sectoren waar kon en moest gewerkt worden. Daar speelde het schoonmaakpersoneel een cruciale rol. Denk aan de vuilnisophalers zoals Ferhat, wiens getuigenis je leest op de volgende bladzijde. Maar ook aan alle schoonmakers in gezond-

heidsinstellingen, scholen, winkels, bedrijven, kantoren, ... Naast social distancing zijn hygiëne- en reinigingsmaatregelen de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. De reinigingsvereisten zijn bij deze coronacrisis veel strenger dan anders. Werknemers zijn er zich bewust van dat ze hun werk heel grondig moeten doen om de pandemie tegen te gaan. Dit legt een grote druk op hun schouders."

Ander takenpakket

"Het takenpakket ziet er ook deels anders uit. De nadruk ligt veel meer op desinfecteren. Door de verschuiving van reinheid naar desinfectie wordt nu ook veel meer gebruik

gemaakt van producten die schadelijk zijn voor het milieu en de gezondheid van werknemers, zoals bleekmiddel of ammoniak. Overal waar we een vakbondsafvaardiging hebben, proberen we een halt toe te roepen aan het overmatige gebruik van deze giftige producten.

Uit de schaduw

Als er één positief aspect is aan deze coronacrisis, dan is het dat schoonmakers uit de schaduw zijn gekomen. De erkenning, die er in 'gewone' tijden veel minder is, is er nu wel. Kleine gebaren – een tekening voor het schoonmaakpersoneel, een dankboodschap op een vuilniscontainer, ... – doen deugd. Die symbolische erkenning vertaalde zich in sommige schoonmaaksectoren ook in een extra financiële premie."

| David Morelli |

Digitale Dag van de Schoonmaak

Op 19 juni wil ACV Voeding en Diensten alle poets hulpen, afvalinzamelaars, huishoudhulpen, glazenwassers en schoonmakers in ziekenhuizen, scholen en bedrijven complimenteren voor het fantastische werk dat ze dag in dag uit doen, met of zonder corona. Vanwege het coronavirus zal deze editie van de Dag van de Schoonmaak vooral digitaal zijn. De Facebookpagina – <https://www.facebook.com/dagvandeschoonmaak/> – vormt het kloppende hart van de campagne.

- **Video:** we roepen iedereen op om met een kort videotje een schoonmaker te bedanken. Dit kan een poetsvrouw zijn die bij je thuis komt, maar denk ook aan het schoonmaakpersoneel op kantoor, op school, in een ziekenhuis, een straatveger, ramenwasser, vuilnisophaler, ... Op 19 juni delen we een compilatie met alle bedankingen op sociale media. Hoe meer video's, hoe liever... Op de Facebook-pagina van de Dag van de Schoonmaak vind je een filmpje met meer info.
- **Actie:** Hang op 19 juni ook een dweil of schoonmaakdoek aan je voordeur of uit het raam, om zo waardering te tonen voor het beroep van schoonmakers. Plaats een foto op sociale media met volgende hashtag: #DagvandeSchoonmaak. Of bezorg ons een foto via de Facebook-pagina.
- **Affiche:** Maak uiteraard ook gebruik van de affiche die je in deze Vakbeweging vindt.

| Karen Zelderloo |

Vuilnisophaler Ferhat Oz: “Mensen staan te weinig stil bij ons werk.”

Als je denkt aan schoonmaken, dan is afvalinzameling waarschijnlijk niet het eerste werk dat je voor de geest komt. Afvalinzameling maakt deel uit van de schoonmaaksector en is een van de essentiële beroepen in deze coronatijden. Ferhat werkt al 17 jaar voor Suez België, een bedrijf gespecialiseerd in afvalbeheer. Hij heeft er al drie mandaten opzitten als ACV-werknemersafgevaardigde. Elke dag doorkruist hij met zijn collega's zijn regio van deur tot deur om (groot) huisvuil, papier en karton en PMD-afval op te halen.

Ferhat Oz: “Door de overheid tot essentiële sector worden uitgeroepen was een vorm van erkenning.”

“We verwerken tussen de 10 en 15 ton afval per dag. Ons werk is fysiek zwaar. Een hele dag door vuilniszakken en -containers optillen die mensen voor hun deur zetten is niet niks. Je hele lichaam lijdt op de duur onder die belasting. Veel werknemers hebben pijn aan de rug, knieën of ellebogen. Als je buiten werkt, moet je ook afrekenen met de weerslementen. Of het nu regent, warm of koud is, het afval moet opgehaald worden. En in vliegende vaart. We moeten vaak achter de vuilniswagons hollen. Dit om te voorkomen dat het verkeer te veel wordt afgeremd en ook omdat elke minuut telt. Winstgevendheid is belangrijk in deze sector waar veel concurrentie is. Die tijdsdruk, gecombineerd met de soms botte houding van automobilisten die gehaast zijn, maakt dat ons werk psychisch ook erg belastend is.”

Hoe ervaren jullie de coronacrisis?

“Door de overheid tot essentiële sector worden uitgeroepen was een vorm van erkenning. We zijn eenvoudige

“Bij een
gezondheids crisis als
deze besef je dat het
virus zich veel sneller
zou verspreid hebben
zonder ons werk.”

werkmensen die betaald worden om afval op te halen, maar bij een gezondheids crisis als deze besef je dat het virus zich veel sneller zou verspreid hebben zonder ons werk. We hebben ons dubbel geplooid. Soms vielen er collega's om gezondheidsredenen uit. Onze werkgever heeft goed gecommuniceerd over de aanbevelingen van de regering over social distancing en handhygiëne, maar we hebben toch syndicaal op tafel moeten kloppen om maskers en hydroalcoholische gel te verkrijgen. Elke arbeider krijgt nu vier maskers per dag en genoeg gel. Het management heeft ook maatregelen genomen om beter de onderlinge afstand te kun-

nen respecteren. Nu zit een van de drie werknemers tijdens een ophaalronde in zijn persoonlijk voertuig en zitten er maar twee mensen in de cabine van de ophaalwagen. In de ophaalwagens werden tussenwanden van plexiglas aangebracht. Elke week wordt de veiligheid van de werknemers beoordeeld. Minpuntje is wel dat het sociaal overleg weinig wordt betrokken bij deze beslissingen van de crisiscel van Suez.”

Wordt het initiatief van de Dag van de Schoonmaak geapprecieerd in de sector?

“Zeker. Het is fijn om een keer op het voorplan te staan. Mensen staan te weinig stil bij het werk dat wij en iedereen in de schoonmaaksector doen. Door ons werk hebben mensen een schonere en gezondere leefomgeving en een betere gezondheid. Door een initiatief als dit zijn ze zich daar hopelijk wat meer van bewust.”

| David Morelli |

Bedrijven en mensenrechten: de lessen van de coronacrisis

De Europese Commissie wil werk maken van wetgeving die bedrijven verplicht om mensenrechten en milieunormen te respecteren, in al hun activiteiten en over hun hele toeleveringsketens. Een grote stap vooruit, die ngo's en vakbonden toejuichen. Bindende regels zijn noodzakelijker dan ooit, nu de COVID-19-crisis de grenzen van ongereguleerde globalisering blootlegt.

Terwijl het coronavirus de wereld in zijn greep heeft, komt het Europese debat over de economische relance volop op gang. Het herstelplan zal groen en rechtvaardig zijn – als het tenminste de lijn volgt van de *Green Deal*, zoals voorgesteld door de Commissie-Von der Leyen in december 2019. Een cruciaal aspect dat beleidsmakers hierbij niet uit het oog mogen verliezen is de impact van bedrijfsactiviteiten op mensenrechten en milieu wereldwijd, via de geglobaliseerde productieketens van onder meer kleding, elektronica en voedsel. Zowel de oorzaken als de gevolgen van de huidige crisis tonen de urgentie aan van strengere regulering.

Mijnbouw, agro-industrie en ontbossing

Ten eerste hebben ongereguleerde of slecht gereguleerde economische activiteiten bijgedragen tot het ontstaan van pandemieën zoals COVID-19. Verder onderzoek is nodig om de exacte herkomst van het coronavirus te bepalen. Maar verschillende wetenschappers wezen er al op dat industriële mijnbouw, ontbossing en landbouw een belangrijke rol spelen bij de verspreiding van ziekten. Klimaatverandering, bevolkingsdruk en het internationaal verkeer van mensen en goederen versnellen en versterken epidemieën. Volgens bestaande internationale richtlijnen moeten bedrijven alles in

het werk stellen om te voorkomen dat ze, op welke manier dan ook, zouden bijdragen aan schendingen van de mensenrechten en milieuvervuiling (het principe van *due diligence* of *gepaste zorgvuldigheid*). Maar dergelijke richtlijnen rekenen op de goodwill van bedrijven. Bij gebrek aan een bindend kader is er geen garantie dat zij in de toekomst wél zorgvuldiger te werk gaan.

Fragiele handelsketens

Tweede vaststelling: de COVID-19-crisis toont nogmaals aan hoe precair en fragiel de internationale toeleveringsketens zijn. De crisis treft vooral de meest kwetsbare groepen aan het begin van deze ketens, overal ter wereld. Textielarbeiders, voornamelijk vrouwen, worden massaal ontslagen of worden niet betaald voor bestellingen die vóór de crisis zijn geplaatst. Sociale dialoog is vaak onbestaande. Artisanale mijnwerkers krijgen geen cash meer voor hun mineralen. De gezondheids- en veiligheidssituatie in de bedrijven die nog actief zijn, laat op veel plaatsen te wensen over. Miljoenen mensen die afhankelijk zijn van informele arbeid belanden door de pandemie in extreme armoede, zonder sociaal vangnet. Zij moeten kiezen tussen sterven aan het virus of sterven van de honger. Milieu-, mensenrechten- en vakbondsactivisten die zich verzetten tegen machtige economische belangen lopen in veel landen nog meer gevaar, vanwege quarantainemaatregelen en eenzijdige politieke aandacht voor het coronavirus.

Eindelijk beweging op Europees vlak

Een terugkeer naar *business as usual* is dan ook geen optie. Ook de Europese Commissie lijkt door de coronacrisis tot

De crisis treft vooral de meest kwetsbare groepen aan het begin van de toeleveringsketens. Textielarbeiders, voornamelijk vrouwen, worden massaal ontslagen of worden niet betaald voor bestellingen die vóór de crisis zijn geplaatst.

dit inzicht gekomen. Op 29 april beloofde EU-commissaris voor Justitie Didier Reynders om volgend jaar wetgeving voor te stellen die bedrijven in alle sectoren een zorgplicht oplegt. Een doorbraak die ngo's en vakbonden toejuichen, want de EU was voordien altijd pleitbezorger van zelfregulering en vrijwillige initiatieven. De nieuwe wetgeving moet volgens Reynders deel uitmaken van de Europese reactie op de COVID-19-crisis en aansluiten bij de *Green Deal*.

Concreet zullen Europese bedrijven, in alle sectoren, respect moeten verzekeren voor mensenrechten en milieunormen in hun hele toeleveringsketens. Als ze dat niet doen, volgen sancties, want een "reglementering zonder sancties, is geen reglementering", aldus Reynders. Het valt nog te bezien of het voorstel van de Europese Commissie echt tanden heeft, en of het bijvoorbeeld een effectieve toegang tot de rechter zal garanderen voor mensen en gemeenschappen die door wanpraktijken van bedrijven worden getroffen.

België als voortrekker?

België moet nu mee aan de kar trekken en binnen de Europese Unie pleiten voor ambitieuze wetgeving. Daarnaast kan ons land zélf het goede voorbeeld geven door een nationale zorgplichtwet aan te nemen, zoals Frankrijk al deed in 2017. België moet ook actief en constructief blijven deelnemen aan de lopende onderhandelingen over een internationaal verdrag rond ondernemingen en mensenrechten binnen de Verenigde Naties, en eisen dat ook de Europese Unie in deze gesprekken mee aan tafel schuift. Alleen met een bindend kader, dat op alle niveaus (nationaal, Europees, internationaal) een gelijk sociaal en ecologisch speelveld installeert, zal het economisch herstel immers echt duurzaam en rechtvaardig kunnen zijn.

| Laura Eliaerts |

Dit opiniestuk verscheen eerder in Le Soir en op www.Mo.be, ondertekend door verschillende ngo's en de drie vakbonden.

De grote taxpoll Wat denk jij over belastingen?

We willen allemaal een leefbare samenleving met betrouwbare openbare voorzieningen: kwalitatief en betaalbaar onderwijs, degelijke wegen, een uitgebreid en duurzaam openbaar vervoer, veiligheid en netheid in onze gemeenten en steden,... Tijdens moeilijke periodes, willen we kunnen

rekenen op kwalitatieve gezondheidszorg of een werkloosheidsuitkering. Maar dat is alleen mogelijk als iedereen zijn financiële steentje bijdraagt. Een solidaire samenleving kan niet zonder dat we daarvoor betalen.

Belastingen zijn dus noodzakelijk, maar voor het ACV kan de inning wel een stuk rechtvaardiger. Onder het motto 'de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen', pleiten we ervoor dat iedereen bijdraagt naar eigen mogelijkheden. Maar niet enkel de eerlijke inning van de belasting is

belangrijk, ook een zo goed mogelijk beheer, de aanpak van de belastingfraude, het sluiten van de vele achterpoortjes,... We pleiten dan ook voor een eerlijke, rechtvaardige fiscaliteit.

Met deze korte enquête willen we graag jouw mening kennen over belastingen. Wat vind jij van ons belastingsysteem en hoe denk jij dat het beter kan? Vul onze enquête in www.hetacv.be/het-acv/wat-doen-we/fiscaliteit

| Leen Berthels |

Checklist voor militanten over psychosociaal welzijn

De ACV-Samenwerkers ontwikkelden een corona-checklist voor ACV-militanten over het psychosociaal welzijn in organisaties en bedrijven. Je vindt de checklist op www.samenwerker.be. Ontvang extra tips, tools en ondersteuningsmaatregelen op maat van je organisatie of bedrijf. Samen met militanten en vakbondssecretarissen werken ACV-Samenwerkers aan een beter en inclusief personeelsbeleid. Hun contactgegevens vind je op www.samenwerker.be

Jaarlijkse conferentie IAO uitgesteld door corona

De jaarlijkse conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie die normaal plaatsvond van 25 mei tot 5 juni 2020 werd door de coronacrisis verdaagd naar juni 2021. In een volgende Vakbeweging komen we hier op terug.

© Areds-WSM

Internationale solidariteit in coronatijden

Het coronavirus slaat wild om zich heen en maakt daarbij geen onderscheid tussen geloof, ras noch stand. In Europa is het binnengebracht door middenklassegezinnen die van hun skireis terugkwamen naar hun 'veilige thuis'. Het waren geen vluchtelingen, migranten of Oost-Europese werkkrachten die de hardwerkende Vlamingen in deze pandemie hebben gesleurd. In België slaagden de overheden erin om op korte termijn drastische beslissingen te nemen waarbij flankerende sociale maatregelen werden uitgevaardigd. In andere landen staat de bevolking er veel slechter voor. Internationale solidariteit is meer dan ooit nodig. Vandaag, morgen en overmorgen. Op de volgende bladzijden lees je getuigenissen van vakbondsmensen van partnerorganisaties van ACV en WSM (het vroegere Wereldsolidariteit) uit andere continenten.

Blijf in uw sloppenwoning

Op 25 maart werden de markten in Ouagadougou, Burkina Faso, gesloten om de verspreiding van het coronavirus in te dijken. Een logische beslissing voor ons, maar een catastrofe in een land waar enkel expats hun supermarkten hebben en 80% van de bevolking van informele economie en de verkoop van voeding leeft. Er dreigt ginds dus een onmiddellijk probleem van voedselvoorziening én het volledig wegvallen van het inkomen van een groot deel van de Burkinese gezinnen. In Bangladesh ziet het leger erop toe dat de bevolking de maatregelen van de overheid naleeft. Maar hoe ga je in quarantaine als je met een gezin van zeven

moet leven op een oppervlakte van 28 vierkante meter? 'Blijf in uw kot' is bij ons ook een pak moeilijker voor een gezin in een klein appartement dan voor zij die in een riante villa met dito tuin wonen. Als je in een sloppenwijk van een miljoenenstad woont, krijgt het nog een heel andere invulling.

Sociale bewegingen aan de slag

ACV, CM en de socio-culturele organisaties van beweging.net nemen allereerste solidarische initiatieven om bepaalde groepen in onze samenleving tijdens deze periode te ondersteunen en hoop te geven. Ook sociale bewegingen in Afrika, Azië en

Latijns-Amerika spelen hun rol ten volle tijdens deze wereldwijde crisis.

De gezondheidsorganisatie Gonos-hasthaya Kendra uit Bangladesh heeft een testkit ontwikkeld om het coronavirus op te sporen. Een kit die ook betaalbaar is voor de arme bevolking. En waarbij de resultaten snel duidelijk zijn door een gewone bloedproef, zonder onderzoek in een labo. GK hoopt de kit te kunnen aanbieden voor 200 taka (2 euro).

In de Dominicaanse Republiek heeft de beweging van Haïtiaanse migranten MOSCTHA een preventiecampagne ontwikkeld, bedoeld om ook in de meest kwetsbare gebieden de juiste informatie te verstrekken en waar nodig zorg voor besmette personen te voorzien. MOSCTHA helpt daarbij voornamelijk Haïtiaanse migranten, mensen zonder papieren en andere kwetsbare personen in een onzekere levenssituatie, die via de overheids-campagne moeilijk bereikt worden.

Samen met veel andere partnerorganisaties van WSM organiseren deze sociale bewegingen zich in het netwerk rond het recht op sociale

bescherming dat op nationaal, continentaal en internationaal vlak actief is. Naast capaciteitsopbouw en uitwisseling rond de verschillende aspecten van sociale bescherming, wordt er ook aan beleidswerk gedaan om te pleiten voor universele sociale bescherming, zoals dit voorzien is in een aantal internationale normen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Gaten in de sociale bescherming

Shahra Razavi, directeur van het departement sociale bescherming van de IAO, stelt dat bijna 40% van de wereldbevolking geen ziektekostenverzekering of toegang tot nationale gezondheidsdiensten heeft. Ongeveer 800 miljoen mensen besteden jaarlijks ten minste 10% van hun huishoudbudget aan gezondheidszorg en jaarlijks komen 100 miljoen mensen in armoede terecht als gevolg van medische uitgaven. Dat betekent dat veel mensen gewoonweg niet over de middelen beschikken om zich te laten behandelen als ze ziek zijn. Ook niet als die ziekte COVID-19 heet.

Bijkomend is er voor een belangrijk deel van de wereldbevolking structureel te weinig inkomen en dus geen buffer voor crisissen zoals deze. Dat gaat dan over alle mensen die werkzoekend zijn, maar ook de *working poor* die massaal aanwezig zijn op de, veelal informele, arbeidsmarkt in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

WSM, ACV en de partners van ons netwerk hebben fel ingezet op de discussie in de IAO rond het formaliseren van de informele economie, wat in 2015 geleid heeft tot een nieuwe aanbeveling. De uitbreiding van sociale bescherming wordt daarin beschouwd als een belangrijke strategie om deze overgang te vergemakkelijken en mensen uit het informele circuit te halen.

Gamechanger

Op dit moment proberen alle overheden om het coronavirus zo goed mogelijk in te perken en de gevolgen ervan te beheren en beheersen. Het hoeft geen betoog dat dit beter lukt in landen met een sterke sociale bescherming, die gedragen en georganiseerd wordt door de overheid en het middenveld.

“Hopelijk kan deze coronacrisis een gamechanger zijn waarbij universele sociale bescherming een centrale plaats krijgt.”

Er zal zeker humanitaire hulp nodig zijn om ervoor te zorgen dat een aantal landen op korte termijn deze crisis aankunnen en om de eerstkomende periode door te komen op zowel gezondheids- als op sociaal en economisch vlak. Tegelijk hopen we dat deze crisis voor een ommezwaai kan zorgen in de structurele internationale samenwerking en solidariteit. Op internationaal vlak is de laatste jaren

de overtuiging gegroeid dat universele sociale bescherming een gemeenschappelijk doel moet zijn.

Zo werd in 2016 het wereldwijde partnerschap voor universele sociale bescherming gelanceerd, *het Global Partnership voor Universal Social Protection*, een initiatief van de IAO en de Wereldbank, met de steun van verschillende landen. Dat de Wereldbank zijn schouders zet onder wat ondertussen gekend is als ‘USP 2030’ is bemoedigend en zal hopelijk ook de komende jaren zijn vruchten afwerpen bij het herstellen van de schade die COVID-19 aanbrengt. Wereldbank en IMF hebben al verklaard geld vrij te maken om ontwikkelingslanden te steunen tijdens deze crisis en roepen ook op om de afbetaling van schulden stil te leggen.

WSM hoopt samen met het ACV en vele sociale bewegingen in België en wereldwijd dat deze coronacrisis een gamechanger zal zijn, die zorgt voor een structurele en collectieve verandering waarbij universele sociale bescherming een centrale plaats krijgt.

| Katrien Verwimp (WSM) |

40% van de wereldbevolking heeft nu geen ziektekostenverzekering of toegang tot nationale gezondheidsdiensten. Bovendien hebben heel wat mensen hun job en inkomen verloren door de coronacrisis.

Josée Shimbi CSC, DR Congo

“Het leven gaat gewoon voort, maar dan met mondmasker.”

“In de Democratische Republiek Congo waren er op 11 mei 1024 geregistreerde COVID-19-besmettingen en 41 overlijdens. De meeste gevallen tot nog toe zijn beter begoede mensen die besmet zijn geraakt door te reizen naar Europa. Maar het is hout vasthouden en hopen dat de grote uitbraak uitblijft. Want dat zou een ramp zijn.”, zegt Josée Shimbi (62), ondervoorzitster van de vakbond CSC en verantwoordelijk voor informele economie en gender, in een online gesprek.

“Er kunnen verschillende redenen zijn voor de (voorlopig) beperkte verspreiding van het coronavirus. Speelt het warmere klimaat en de natuurlijke luchtcirculatie een rol? Er zijn ook minder heel oude mensen en het gegeven dat mensen zeer regelmatig medicatie tegen malaria nemen zou een factor kunnen zijn. Het is in elk geval een geluk dat de ziekte (nog) niet ruim verspreid is, want het zou een ramp betekenen moest het wel zo zijn. De gezondheidszorg is onder-

maats, er is een tekort aan ziekenhuizen en veel mensen hebben onvoldoende geld om zichzelf te beschermen. Sinds de uitbraak van het virus in de andere continenten, heeft de Congolese overheid wel initiatieven genomen om zich voor te bereiden. Zo waren er tot voor kort maar 2 beademingstoestellen in heel het land en is dat nu opgedreven naar 200. Dit is natuurlijk nog veel te weinig voor een bevolking van om en bij de 80 miljoen. Sinds 2 jaar was er gestart met een

reflectie over gezondheidszorg en de rol die mutualiteiten daarbij zouden kunnen spelen. Dit virus versterkt de noodzaak om hiermee verder te zetten. Onze vakbond staat klaar, samen met andere sociale bewegingen, om hierover met de overheid in dialoog te gaan.”

Volledige lockdown is niet mogelijk

“Een lockdown zoals jullie die in België kennen, is niet mogelijk in Congo. Meer dan 90% van de mensen werkt hier in de informele economie. Niet werken betekent voor hen geen inkomen en dus geen eten. Er is ook maar voor beperkte zones en voor beperkte tijd een lockdown afgekondigd. Voor het overige blijft de economie draaien, maar wordt wel gevraagd om afstand te bewaren, een mondmasker te dragen en de handen te wassen.”

Actie van de vakbond

“We informeren werknemers over de maatregelen om verspreiding van het virus te vermijden. We doen dat via de media en gaan ter plaatse en praten met de mensen. Wanneer we weet hebben van werkgevers die de maatregelen niet (doen) respecteren, dan schakelen we de sociale inspectie in. We adviseren ook werknemers en bedrijven waar er aan thuiswerk wordt gedaan over de manier waarop dit best wordt georganiseerd. Thuiswerk is hier wel minder evident, omdat de elektriciteit al eens durft uitvallen en ook de internetverbindingen niet altijd even stabiel zijn. In de mijnsector wilden de bedrijven dat alles volledig bleef draaien en heeft men de mijnarbeiders in lockdown geplaatst op de mijnsite. Zij verblijven daar 3 maanden zonder naar huis te kunnen. CSC heeft onderhandeld met de werkgevers om ervoor te zorgen dat de arbeiders een degelijk logement krijgen, fatsoenlijk eten en premies voor deze periode.”

| Katrien Verwimp |

“Niet werken betekent
voor werknemers in de
informele economie
geen eten.”

Josée Shimbi

Ramesh Badal GEFONT, Nepal

“Klein aantal besmettingen, maar grote gevolgen voor economie.”

Het kleine Nepal, ingesloten tussen de giganten China en India waar COVID-19 al heel veel slachtoffers heeft gemaakt, bleef voorlopig gespaard van een grote corona-uitbraak. Met (op 24 mei) 603 positieve gevallen en drie overlijdens doet het land het best wel goed. Nepal is sinds 24 maart in lockdown. Mensen worden aangeraden binnen te blijven en alleen essentiële diensten zoals ziekenhuizen, politie en supermarkten blijven open. “Gezien de Nepalese economie grotendeels afhankelijk is van toerisme, landbouw, buitenlandse geldtransfers en de invoer van essentiële voorraden van buitenaf, hebben heel wat arme huishoudens en arbeidsmigranten hun inkomen verloren,” zegt vakbondsman Ramesh Badal (50), vicevoorzitter van GEFONT, één van de drie grote vakbonden in Nepal, in een online gesprek.

“Hoewel Nepal een langzame start nam met het afnemen van testen, zijn er ondertussen (red. 11 mei) al meer dan 70.000 uitgevoerd. Alle vluchten zijn geannuleerd, de grenzen zijn gesloten, het land is in een volledige lockdown. Enkel de sectoren die zorgen voor de voedselvoorziening mochten onder strikte voorwaarden opnieuw opstarten. De kans is groot dat het aantal coronagevallen snel zal toenemen, vooral in sommige toegangspunten langs de Indiase grens. Officieel is de landgrens tussen Nepal en India al maanden gesloten voor personen, ook voor terugkerende Nepalezen. Officieus hebben veel arbeidsmigranten de grens

echter overgestoken om terug te keren naar hun dorpen, zonder enige gezondheidscontrole of quarantaine. Zij die wél in quarantaine worden geplaatst, moeten dicht op elkaar leven, precies de omstandigheden die een snelle verspreiding van het virus bevorderen. Nepal staat voor een gigantische uitdaging, gezien meer dan 177.000 arbeidsmigranten dringend willen terugkeren vanuit de Golf of Maleisië.”

Trots op akkoord

“Ondanks het kleine aantal besmettingen wordt de Nepalese economie zwaar getroffen door deze crisis. Twee zeer

belangrijke inkomsten voor het land, namelijk toerisme en *remittances* (geld dat door meer dan 4 miljoen Nepalese arbeidsmigranten wordt teruggezonden om hun familie te steunen), namen sterk af. GEFONT zette daarom, samen met de andere vakbonden, heel wat druk op de regering. We bereikten uiteindelijk een akkoord rond steunmaatregelen voor werknemers. Zo kwam er een hulppakket voor hulpbehoevenden, informele werkers en werklozen. Met de dringende vraag aan de werkgevers om de lonen tijdens de lockdown niet te verlagen, de privéscholen tijdelijk niet te moeten betalen en de behandeling van COVID-19 patiënten gratis te maken. Voor gezondheidswerkers in de frontlinie werd een levensverzekering afgesloten van bijna 20.000 euro. Ze kregen ook gratis persoonlijk beschermingsmateriaal. Voor april betaalde de regering alvast 31 procent van de maandelijkse bijdragen van de werkgevers en de werknemers aan het *Social Security Fund* (socialezekerheidsfonds). De vakbonden vragen dat de overheid dit tot eind juli zou blijven doen. Ik ben trots op dit akkoord, waarvoor we met alle vakbonden samen hard hebben gestreden. Nu moeten we er op toezien dat de maatregelen ook worden uitgevoerd.”

Systeemveranderingen nodig

“In deze crisis wordt het meer dan ooit duidelijk hoe belangrijk sociale bescherming is. Daarom willen we dat de overheid het pas recent in werking getreden *Social Security Fund* verder uitbreidt. Ook moet de overheid meer budget voorzien in de begroting voor publieke gezondheidszorg. In deze coronacrisis draait het allemaal om onze gezondheid, maar het is opvallend dat bijna alle private ziekenhuizen tijdens deze pandemie sloten. Tijdens een crisis kun je dus niet op hen rekenen. Dit bewijst nog maar eens hoe belangrijk onze strijd voor publieke gezondheidszorg is.”

| Bruno Deceukelier (WSM) en
Anske Allewaert |

Ramesh Badal (op het scherm)

Altagracia Jiménez, Dominicaanse Republiek

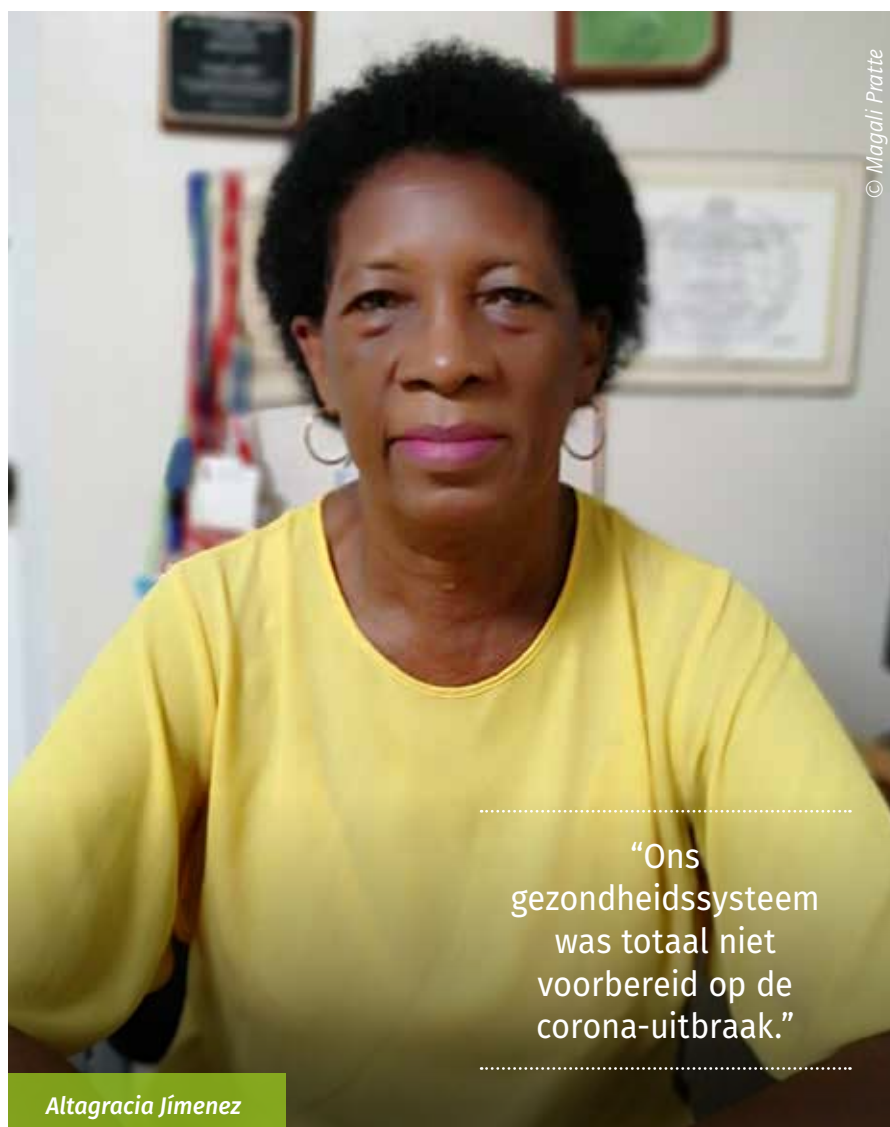
“Morgen komt er een psychische pandemie op ons af”

COVID-19 is ook geland in de Caraïben, in de Dominicaanse Republiek. Een tropisch eiland en de favoriete reisbestemming voor miljoenen vakantiegangers. Het land is al sinds maart in lockdown. Alle winkels zijn gesloten, op supermarkten, voedingszaken, apotheken en tankstations na. Cruiseschepen varen niet uit en de meeste vluchten werden geannuleerd. De gevolgen voor de Dominicaanse economie zijn immens. WSM-medewerker Gijs Justaert, die in de hoofdstad Santo Domingo woont en werkt, ging op zoek naar de effecten van de quarantaine op de gewone Dominicanen. Hij sprak met Altagracia Jiménez, frontvrouw van CASC-AMUSSOL, de socialezekerheidskas voor informele werknemers van de vakbond CASC (Confederación Autónoma Sindical Clasista).

“De impact van de coronacrisis is niet te overzien. Sociaal, economisch, psychologisch, ... Vandaag is het een coronapandemie, maar morgen komt er een psychische pandemie op ons af. Heel veel mensen hebben het enorm zwaar, niet alleen economisch maar ook psychologisch. Met AMUSSOL hebben we een online ‘psychische hulplijn’ opgezet. Voor de Dominicanen is binnen blijven niet gemakkelijk. Wij zijn een volk dat buiten leeft. Onze tuin is de straat, waar we elkaar zien, vastpakken, een glas rum delen. Dat is een essentieel deel van ons leven dat nu met de lockdown niet kan. Al blijft de strikte opvolging toch vooral beperkt tot het centrum van Santo Domingo, waar de mensen kunnen binnenblijven. Eens daarbuiten, in de buitenwijken die vele malen groter zijn dan het centrum zelf, gaat het leven verder, zij het met een mondkapje en handschoenen. Corona of niet, er is geen keuze, want zonder inkomen is er geen brood op de plank.”

Economische ramp

“Economisch lijdt elke sector onder deze crisis. Maar omdat ons land voor een groot stuk leeft van het toerisme dat nu is weggefallen, komt de klap daar enorm hard aan. 85% van de werknemers in de toeristische sector staat op non-actief. Je kan die als overheid wel even ondersteunen, maar op lange termijn zullen het drama's worden voor de duizenden werknemers en hun families, want toeristen zullen niet meteen terugkomen. Ook het bijna wegvallen van de ‘remesas’, het geld dat geëmigreerde Dominicanen vanuit de VS of Spanje naar hun familie in de Dominicaanse Republiek sturen, is een zware klap. Het gaat om bijna 10% van het BBP! Vele families zijn soms volledig afhankelijk van dat geld uit het buitenland. Ook op de lokale economie heeft dit een grote impact.”

“Ons
gezondheidssysteem
was totaal niet
voorbereid op de
corona-uitbraak.”

Altagracia Jiménez

Vakbond vecht terug

“Het is nu alle hens aan dek voor ons. Elke dag ben ik van 8 u. tot 15 u. op bureau. Ik kom thuis net voor de avondklok om 17 u. ingaat. Vanaf dan is het verboden om buiten te komen. Eens thuis, doen we verder en houden we contact en organiseren we meetings via Whatsapp en Zoom. Bij sommige medewerkers hebben we thuis zelfs geïmproviseerde loketten geïnstalleerd. Werknemers sturen ons video's waarin ze getuigen over schendingen van arbeidsrechten. Soms worden ze verplicht te werken terwijl de fabriek officieel dicht is en overheidssteun geniet. Bedrijven maken ook misbruik van de grotere ‘flexibilisering’ die werd ingevoerd. We hebben, samen met de andere vakbonden en sociale bewegingen, luid onze stem laten horen in het debat over de financiering van deze coronacrisis. Er gingen stemmen op om het geld te zoeken bij de pensioenen, ten koste van de gewone werknemers dus. En dat terwijl het

pensioensysteem in de Dominicaanse Republiek al bij de meest ongelijke ter wereld is! Voor alle werknemers die geregistreerd zijn bij de sociale zekerheid, heeft de overheid relatief snel maatregelen uitgewerkt, als een aanvulling op het loonverlies. Voor de armste groep is er het – weliswaar veel te beperkte – ‘blijf thuis-steunpakket’. Maar de meerderheid van de Dominicanen die informeel aan de slag is, bleef in de kou. We hebben met AMUSSOL bekomen dat ook onze leden uit de informele economie nu tijdelijk toegang hebben tot de steunmaatregelen van de overheid. De sociale bescherming heeft in zekere zin zijn werk gedaan, maar het is en blijft een gebrekkig systeem dat uiterst beperkte bescherming biedt, laat staan zekerheid.”

Gezondheidssysteem faalt

“Ons gezondheidssysteem was totaal niet voorbereid op de coronauitbraak. Er gaat dan ook maar zo'n

1,2% van het overheidsbudget naar toe. De laatste jaren zijn er wel investeringen gebeurd vanuit de overheid, maar die gingen hoofdzakelijk naar de gezondheidsinfrastructuur. Voor alle zaken die nodig zijn om die infrastructuur te laten draaien, zoals medisch personeel, knowhow, toegankelijkheid, etc. was er geen geld meer over. Het is een gevolg van de zeer ver doorgedreven privatisering van het gezondheidssysteem. Een systeem dat maar voor weinig mensen toegankelijk is.”

Internationale solidariteit nodig

“Overal ter wereld zijn werknemers getroffen door deze crisis. Geen enkel land is eraan ontsnapt. Meer dan ooit zal internationale solidariteit onder de werknemers nodig zijn, willen we dit te boven komen en de arbeidsrechten hoog houden in de wereld nadien.”

| Gijs Justaert (WSM) |

Een uitgebreidere versie van dit artikel kan je lezen op

<https://www.mo.be/wereldblog/dominicaanse-republiek-het-tropische-paradijs-zijn-ziel-geraakt>

Steun noodfonds WSM voor COVID-19-acties van partners wereldwijd

De partnerorganisaties van WSM, het vroegere Wereldsolidariteit, zetten heel gerichte acties op voor de vele mensen die door corona bedreigd worden. Voor de financiering van hun acties kunnen de WSM-partners rekenen op het speciale noodfonds van WSM. En jij kan WSM steunen. Met **een financiële gift** zorg je ervoor dat de solidariteit verder kan reiken dan onze landsgrenzen. Je gift is welkom op de rekening: BE41 8900 1404 3510, met de mededeling: *Wereldwijd tegen corona*. Hartelijk dank!

Alle info over de acties van de WSM-partners: www.wsm.be/nl/coronanews

Samenstelling dossier Jaklien Broekx & Patrick Van Looveren

Agenda OR en Comité PB *Juli en augustus*

In heel wat ondernemingen komen het Comité PB en de ondernemingsraad in juli en augustus niet samen. Als toch wordt vergaderd, dan kunnen de hierna volgende punten aan de agenda worden gezet. In dit seizoen zijn er vaak heel wat meer jobstudenten en uitzendkrachten aan de slag dan tijdens de rest van het jaar. Ga na of de nodige maatregelen werden genomen voor het onthaal van deze tijdelijke arbeidskrachten.

Comité PB

- **Bespreking van het maandverslag van de interne dienst PB:** de preventieadviseur moet dit verslag mondeling toelichten en antwoorden op vragen;
- **Jaarlijks actieplan 2020:** stand van zaken;
- **Opvolging corona-maatregelen:** op basis van de Generieke Gids en de sectorale protocollen moet de onderneming maatregelen nemen

om de verspreiding van het COVID-19-virus tegen te gaan. Het Comité PB moet zijn advies geven over de voorgestelde maatregelen. Dit moet permanent opgevolgd worden;

- **Temperaturen:** tijdens de zomermaanden kunnen de temperaturen hoog oplopen en dat kan invloed hebben op de arbeidsomstandigheden. Als zich problemen voordoen, bespreek dan maatregelen om in de toekomst die problemen te vermijden;

- **Onthaal over veiligheid:** de werkgever staat in voor het onthaal van nieuwelingen die aan de slag gaan en geeft de nodige informatie, instructies en vorming over de risico's en de preventiemaatregelen. Hij gaat ook de bekwaamheid van de werknemer op het vlak van welzijn op het werk na. Bepaalde werkzaamheden zijn verboden voor jongeren, jobstudenten of uitzendkrachten. Het Comité PB heeft als opdracht de maatregelen op het vlak van onthaal uit te werken en in toepassing te brengen (Codex, art. II. 7-5).

Ondernemingsraad

- **Trimestriële economische en financiële informatie en informatie over de evolutie van de tewerkstelling,** met bijzondere aandacht voor aanwervingen en ontslagen (cao nr. 9). Het spreekt voor zich dat de impact van de coronacrisis op de activiteiten van het bedrijf en op de werkgelegenheid centraal staan. De bedrijfsrevisor moet de juistheid en de volledigheid van de informatie bevestigen.
- Voor de vergadering van augustus zijn **wettelijk geen verplichte agendapunten** voorzien. Als de ondernemingsraad toch samenkomt, kan ze elk sociaal, economisch of financieel onderwerp dat de onderneming aanbelangt op de agenda zetten, zoals het **onthaal van nieuwe werknemers**, met bijzondere aandacht voor de werknemers die tijdelijk aan de slag gaan tijdens de zomermaanden (uitzendkrachten en jobstudenten). Zie erop toe dat die de nodige informatie krijgen om hun integratie in de onderneming te bevorderen. Ze moeten ook een kopie krijgen van het arbeidsreglement.

Een extra aandachtspunt in de zomermaanden moet zeker de inschakeling van jobstudenten en uitzendkrachten zijn. Ga na of de nodige maatregelen werden genomen voor het onthaal van deze tijdelijke arbeidskrachten. Als dit niet het geval is, zet dit dan zeker op de agenda van het Comité PB en de ondernemingsraad.

| Geneviève Laforet & Kris Van Eyck |

ISA: je antwoord op alle vragen over studentenarbeid

© Shutterstock

Hoe lang mag ik werken? Hoe zit dat met belastingen? Verliezen mijn ouders hun kinderbijslag als ik ga werken? Jobstudenten en hun ouders zitten vaak met heel wat vragen. Hieronder geven we de belangrijkste regels mee, maar je kan ook met al je vragen over studentenarbeid terecht bij ISA, de ACV-infolijn voor studentenarbeid.

Elke student die voor een werkgever werkt en daar een loon mee verdient, valt onder de wetgeving van studentenarbeid. Een student kan zowel tijdens het school- of academiejaar als tijdens de vakantieperiodes werken, al zijn er wel enkele regels waar hij rekening mee moet houden. Voor dit jaar werden die regels wel aangepast door de coronacrisis (zie kaderstuk).

475 uren

Elke jobstudent krijgt een individuele teller van 475 uren per kalenderjaar. Die teller vind je op www.studentat-work.be. Tijdens die 475 uren wordt er 2,71% aan socialezekerheidsbijdrage

van het loon afgehouden. Werkt de student meer? Dan betaalt hij vanaf het 476^e uur de normale socialezekerheidsbijdrage van 13,07% en bouwt hij vakantierechten op.

Belastingen?

Om fiscaal ten laste van de ouders te blijven, mag de student een maximumbedrag eigen inkomsten hebben ('netto bestaansmiddelen'). Voor het inkomstenjaar 2020 is dat voor een kind van een gehuwd (of wettelijk samenwonend) koppel maximaal 7.045 euro belastbaar. Voor kinderen van alleenstaande ouders: 8.920 euro. Verdient de jobstudent meer, dan is

hij niet langer fiscaal ten laste en moeten de ouders meer belastingen betalen.

Zelf moet een jobstudent pas belastingen betalen wanneer het belastbaar loon hoger is dan 12.842,86 euro.

Gezinsbijslag?

Minderjarigen verliezen hun gezinsbijslag niet door te werken. Voor meerderjarigen verschilt de situatie in Vlaanderen en Brussel. In Vlaanderen mag je bovenop de 475 uur maximaal 80 uur per maand werken. In Brussel is dat 240 uur per kwartaal, maar hoeft je het derde kwartaal niet mee te tellen. Voor elke periode waarin te veel gewerkt werd, verliest de student voor die periode de gezinsbijslag.

Stop je met studeren? Dan krijg je nog 12 maanden gezinsbijslag voor elke maand waarin minder dan 80 uur gewerkt werd als je in Vlaanderen woont of 240 uur voor Brussel.

>>

Tijdens de coronacrisis geldt (voorlopig tot 30 juni) een soepelere regeling voor jobstudentenwerk.

>> Infolijn Studentenarbeid

Nog vragen over studentenarbeid? Wil je meer info rond bijv. de berekening netto belastbaar inkomen (loon, alimentatiegeld, extra vrijgesteld bedrag) of wil je weten hoe je studenten die in jouw bedrijf aan de slag zijn, kan helpen?

Dan kan je terecht bij ISA, de Infolijn

voor Studentenarbeid van het ACV. Dat kan via mail (isa@acv-csc.be) of telefonisch: 02 244 35 00, maandag-donderdag van 13 tot 17 u. en op vrijdag van 9 tot 12 u. Chatten kan ook op www.chatmetisa.be.

Ook interessant om onder de aandacht van jostudenten en schoolverlaters te brengen zijn de ACV-folders 'Lonend studentenwerk' en 'Gids voor schoolverlaters'. Deze folders vind je digitaal op www.jongacv.be

| Leen Berthels
& Samuel Bootsman |

Jobstudent in coronatijd

Heel wat jongeren draaiden tijdens de coronacrisis extra uren. Vooral in supermarkten en voedingsbedrijven werd de voorbije weken vaak een beroep gedaan op jobstudenten. De regering besliste daarom dat hun uren tijdens het tweede kwartaal van 2020 (april-mei-juni) niet meetellen voor de 475 uur. Zo behouden ze het recht op de verminderde sociale bijdragen. Ook het recht op kinderbijslag blijft behouden en de inkomsten van de studentenjob van het tweede kwartaal worden ook niet meegerekend om te bepalen of de student fiscaal ten laste blijft. Deze uitzonderingsmaatregel geldt voorlopig tot 30 juni voor elke jobstudent en is niet beperkt tot een bepaalde sector. Werkgevers vragen nu wel een verlenging van de regeling tot eind 2020. Het ACV wil dat er eerst een evaluatie komt van het gebruik in het tweede kwartaal en van de nood aan een eventuele verlenging voor de volgende twee kwartalen.

